

W czerwcu 1962 r. zmarł we Lubrańcu (pow. Włocławek) Jacek Laskowski, kujawski rzeźbiarz ludowy, urodzony w 1889 r. Z zawodu rolnik i stelmach, od wczesnej młodości wolne chwile wypełniał rzeźbieniem „osóbek”. Od 1958 r., po oddaniu gospodarstwa dzieciom, poświęcił się całkowicie rzeźbieniu. Prace jego znajdują się w zbiorach Muzeum Etnograficznego w Toruniu i Muzeum Kujawskiego we Włocławku. (Wg informacji dyr. H. Królikowskiej).

Działalność muzeów

W Muzeum w Białymstoku została otwarta stała wystawa etnograficzna, obejmująca całokształt zagadnień kultury materialnej i sztuki ludowej regionu. Scenariusz wystawy opracował mgr Jeż-Jarecki, kustosz Muzeum Kultury i Sztuki Ludowej w Warszawie, oprawę plastyczną zaprojektował art. plast. Józef Lotowski.

Stalą ekspozycję działu etnograficznego otworzyło również w Muzeum Mazurskim w Olsztynie. Program wystawy, opracowany przez kustosza mgra Franciszka Klonowskiego, ilustruje kulturę ludową Warmii, Mazur i Powiśla. Wydzielono poddziały: gospodarki regionu — obejmujący rolnictwo, rybołówstwo i pasterstwo; budownictwa i urządzenia wnętrza; stroju i tkactwa; rzeźby sakralnej i kafli malowanych.

Mazowiecki Park Etnograficzny, który powstaje na zasadzie programu opracowanego przez prof. dra Ksawerego Piwockiego, zostanie zlokalizowany u granic Wielkiej Warszawy, w Powsinie. Muzeum to zgromadzi najcenniejsze przykłady ludowego budownictwa mieszkального, gospodarczego, sezonowego i sakralnego, wraz z autentycznym wyposażeniem wnętrza. W krajowej sieci muzeów zwanych umownie „skansenowskimi” — muzeum warszawskie stanie się najpoważniejszą placówką naukową i oświatową. Będzie ono ściśle powiązane z warszawskim Muzeum Kultury i Sztuki Ludowej i rozłoży opiekę nad tworzącymi się niewielkimi rezerwatami budownictwa ludowego na terenie Mazowsza (m. in. w Łowiczu, Żłakowie Borowym koło Łowicza, Nowogrodzie nad Narwią, Muzeum

Kurpiowskim w Myszyńcu). (Wg Biuletynu Informacyjnego Zarządu Muzeów nr 48).

Wystawy

Wystawa pt. „Kultura artystyczna wsi mazowieckiej” otwarta była w lipcu w gmachu warszawskiej „Zachęty”. Scenariusz wystawy opracowany został pod kątem problemu potrzeb estetycznych ludu mazowieckiego oraz narodzin i rozwoju skłonności artystycznych. Temu ogólnemu założeniu podporządkowano dobór i układ eksponatów. W dziale wyrobów z drzewa znalazła się zarówno rzeźba jak meble i narzędzia o interesujących formach. Następne działy to: tkactwo, strój, hafty, koronki, ceramika, wycinanki, pisanki, ciasto obrzędowe. Ogółem pokazano ok. 300 eksponatów pochodzących przede wszystkim z Muzeum Kultury i Sztuki Ludowej w Warszawie, które uczestniczyło w organizowaniu wystawy wraz z Wydziałem Kultury WRN, Min. Kultury i Sztuki oraz CBWA. Komisarzem wystawy był mgr Antoni Śledziwski. Katalog wystawy (Warszawa 1962, str. 27, 32 nłb.) obejmuje: słowo wstępne dra Janusza Łopuskiego, wprowadzenie w problematykę wystawy pióra Anny Chwierut, spis eksponatów oraz 27 reprodukcji.

Twórczość malarską Marii Lenczewskiej zaprezentowało Muzeum Górnośląskie w Bytomiu na wystawie otwartej w lipcu i sierpniu pt. „Więć polska w obrazach Marii Lenczewskiej”. Pokazano prace malowane olejno na płótnie, na szkle i akwarele. Starannie wydany katalog (Katowice 1962, str. 60, 12 nłb.) zawiera wstęp mgr Barbary Bazieli, życiorys i wspomnienia malarki spisane przez nią samą, fragmenty listów Lenczewskiej pisanych do Muzeum w Bytomiu oraz spis obrazów z komentarzami autorki objaśniającymi treść jej malowideł.

Wystawa kujawskiej współczesnej sztuki ludowej otwarta była w Kowali w maju br. Pokazano eksponaty ze zbiorów Muzeum Kujawskiego, uzupełnione materiałami z konkursu garncarskiego. Najliczniej reprezentowane były działy: rzeźba w drzewie, haft i fajans malowany przez robotnice fabryki we Włocławku. Ekspozowano również malowanki na papierze, pajaki i wycinanki. Wystawiono także rekon-

strukcję tradycyjnej izby kujawskiej. (Wg informacji dyr. H. Królikowskiej).

W sierpniu otwarta była w Powiatowym Domu Kultury w Aleksandrowie Kujawskim wystawa prac współczesnych twórców ludowych powiatu aleksandrowskiego. Pokazano rzeźby w drzewie Jana Centkowskiego z Nieszawy, Karola Ziomko z Włocławka i Andrzeja Rusockiego z Ciedhocinka oraz rzeźby ceramiczne garncarza Aleksandra Pulczyńskiego z Włocławka.

Wystawa prac kaszubskich artystów ludowych i amatorów zorganizowana została w sierpniu w sali posiedzeń ratusza w Wejherowie. Wystawa zgromadziła hafty, ceramikę, wyroby plecionkarskie, rzeźby w drzewie i glinie. Powodzenie, jakim cieszyła się wystawa wśród społeczeństwa, a także dążenie organizatorów do propagowania regionalnej twórczości artystycznej, spowodowały decyzję Prezydium PRN przeznaczenia dla artystów ludowych stałej gabloty w ratuszu, gdzie będą oni kolejno wystawiali swe prace.

7 września w gmachu Nordiska Museet w Sztokholmie odbyło się otwarcie wystawy polskiej sztuki ludowej. Wystawa, zorganizowana przez warszawskie Muzeum Kultury i Sztuki Ludowej w ramach polsko-skandynawskiej wymiany kulturalnej, obejmowała 269 eksponatów z zakresu rzeźby, malarstwa, zdobnictwa wnętrza, ceramiki, tkactwa i stroju. Uzupełnieniem eksponatów plastyki ludowej był zestaw nagrań stu kilkudziesięciu melodii i pieśni ludowych, opracowany przez prof. Mariana i Jadwigę Sobieskich, oraz fotografie, plansze i wydawnictwa poświęcone sztuce ludowej. Polskich organizatorów wystawy reprezentował w Sztokholmie dr Tadeusz Delimat, który wygłosił szereg odczytów na temat polskiej twórczości ludowej, m. in. na Uniwersytecie sztokholmskim. Po zamknięciu ekspozycji w Sztokholmie wystawa przewieziona została do Oslo, a następnie do Kopenhagi.

Wystawa pt. „Sztuka ludowa krajów demokracji ludowej” czynna była w lokalu TPPR w Warszawie we wrześniu i październiku.